

УДК 002.9:063.3 (377)

IMPLEMENTATION OF INTERDISCIPLINARY INTEGRATION IN PROFESSIONAL-ORIENTED EDUCATION OF FUTURE TEACHERS**РЕАЛІЗАЦІЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНО-СПРЯМОВАНОМУ НАВЧАННІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ****Pashchenko M. / Пащенко М.І.***s.p.s.,as.prof. / к.пед.н., доцент,
teacher / викладач*

ORCID 0000-0002-4011-1800

Chernenko L / Черненко Л.П.*teacher / викладач**Municipal Institution" Uman Taras Shevchenko Professional College
of Education and Humanities of Cherkasy Regional Council" 33, Nebesna Sotnia, 20300**КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
ім.Т.Г. Шевченка Черкаської обласної ради» вул. Небесної Сотні, 33, 20300*

Анотація. У статті визначено мету реалізації міждисциплінарного рівня інтеграції при підготовці майбутнього вчителя. Проаналізовано напрямки, критерії, завдання майстер-класу, що сприяє вивченню і впровадженню у навчання вертикальної міждисциплінарної інтеграції у межах предметно-орієнтовного вивчення дисциплін професійно-практичної підготовки.

Ключові слова: міждисциплінарна інтеграція, майбутній вчитель.

Вступ.

Міждисциплінарна інтеграція – вимога сьогодення. Недостатність її глибини призводить до дублювання окремих питань при вивченні різних дисциплін в умовах дефіциту навчального часу і до недостатнього засвоєння студентами тем дисциплін, знання яких є обов'язковим для вивчення наступних. Така інтеграція доповнює зміст однієї дисципліни знаннями з іншої, об'єднує їх, забезпечуючи не вузькодисциплінарну підготовку, а таку, що формує професійно важливі вміння, навички, якості особистості тощо.

Реалізація міждисциплінарного рівня інтеграції сприяє:

- формуванню мотивації професійного навчання;
- прагненню студентів до інтелектуальної активності;
- переходу студентів на більш високий рівень засвоєння знань, вмінь, навичок.

Сучасний досвід свідчить про те, що застосування міждисциплінарних технологій підготовки майбутніх вчителів дозволяють формувати професійне мислення, здатність системно і комплексно вирішувати складні практичні завдання на основі широкого інтегрування даних різноманітних дисциплін. Як наслідок, підвищується зацікавленість студентів сутністю міждисциплінарної інтеграції.

Основне завдання міждисциплінарного інтегрування полягає у тому, що при вивченні певної теми студенти актуалізують, активізують раніше засвоєні знання, навички, вміння, необхідні для повноцінного її вивчення з урахуванням інтересів наступних дисциплін, що будуть вивчатись у подальшому. Тобто, міждисциплінарна інтеграція вирішує задачу органічного злиття нової теми з попередніми та наступними, визначення логічних зв'язків між різними дисциплінами і об'єднання їх в єдину систему [2].

Використання методів предметно-орієнтовного навчання в межах вертикальної інтеграції активно проводиться у процесі підготовки майбутніх вчителів. Здійснення міждисциплінарної інтеграції передбачає пошук різноманітних методичних форм і методів її реалізації. Одними з найпростіших форм міждисциплінарної інтеграції є навчальні заняття – теоретичні та практичні, а саме: міждисциплінарна лекція, міждисциплінарний семінар, практичні і лабораторні заняття з використанням тестів інтегрованого змісту, розв'язанням задач, які мають широкий міждисциплінарний зміст [1].

Одним з методів реалізації міждисциплінарної інтеграції є майстер-клас як одна з форм ефективного інтерактивного професійного навчання []. Під час майстер-класу ведучий викладач розповідає і, що найбільш важливо, показує, як застосувати на практиці таку технологію. Активно впроваджується у практичну педагогіку технологічний зміст розвитку професіоналізму, що означає здатність викладача гранично точно ставити методичні цілі та логічно, послідовно, оптимальним шляхом реалізовувати їх. Майстер-клас, як локальна технологія передачі педагогічного досвіду, демонструє конкретний методичний прийом, форму або метод, методику викладання, інтерактивну технологію навчання.

Завданнями майстер-класу є:

- ✓ передача майстром досвіду роботи колегам;
- ✓ рефлексія власної професійної майстерності усіма учасниками майстер-класу;

- ✓ надання їм допомоги у визначенні завдань саморозвитку, формуванні індивідуальної програми самоосвіти й самовдосконалення;
- ✓ заохочення колег до пошуку оптимальних форм і методів педагогічної діяльності щодо розв'язання зазначеної професійної проблеми;
- ✓ ознайомлення з методичними розробками з теми;
- ✓ участь в обговоренні отриманих результатів;
- ✓ постановка запитань;
- ✓ отримання консультації;
- ✓ обговорення власних проблем, запитань, розробок;
- ✓ висловлення своїх пропозицій.

До проведення майстер-класу в якості асистентів залучають студентів, які вже вивчили основні розділи навчальних дисциплін та володіють базовими практичними навичками. Протягом майстер-класу викладачі дисциплін професійно-практичної підготовки демонструють своїм колегам шляхом прямого і коментованого показу послідовність дій, методів, прийомів і форм педагогічної діяльності щодо реалізації міждисциплінарної інтеграції на практичних заняттях. Напередодні майстер-класу викладачі проводять роботу щодо методичного планування міждисциплінарної інтеграції за напрямками:

- визначення попередніх дисциплін, їх розділів, тем, базових щодо вивчення відповідної теми;
- визначення наступних дисциплін, їх розділів, тем, при вивченні яких в подальшому будуть використані засвоєні матеріали та базові навички;
- створення збірника алгоритмів практичних навичок з базових дисциплін;
- впровадження алгоритму у практичне навчання зазначених дисциплін для відпрацювання навичок здійснювати самоконтроль щодо їх виконання.

Метою професійної підготовки за творчим рівнем майбутнього вчителя є:

- формування системи професійних вмінь та навичок, які з допомогою тренінгу стають автоматизованими, перетворюючись у професійні вміння;
- розвиток здатності фахівця оперувати знаннями та навичками у вирішенні нетипових професійних задач;
- формування здатності студента до майбутньої суб'єктивної творчості;
- самостійне відкриття студентами нових для нього, але відомих науці

даних;

- виконання експериментальних завдань та аналіз дослідної роботи студентів впродовж майстер-класу.

Майстер-клас здійснюється у груповій формі, який проводиться у вигляді інтегрованого практичного заняття, протягом якого студентам дають завдання підвищеної складності. Навчання відбувається за допомогою інструментально-розрахункових алгоритмів з базових попередніх дисциплін, підказок викладачів з використанням тестів інтегрованого змісту. Форма заняття демонструє початок формування практичних навичок шляхом тренінгу, перетворення їх в професійні, а при вивченні наступних спеціальних дисциплін і у професійні вміння.

Під час виконання студентами практичних завдань викладачі корегують та оцінюють якість професійних навичок за *критеріями*:

- точність і правильність виконання завдань відповідно до умов алгоритму;
- швидкість, ступінь автоматизованості;
- ефективність використання навички в ускладнених умовах;
- урахування психолого-педагогічних ситуацій при проведенні інтегрованих практичних занять;
- вміння аналізувати отриманий результат.

Для контролю вмінь студентів *використовують*:

- розв'язання нетипових задач;
- відеоряд щодо виконання навичок з порушенням умов алгоритмів;
- виявлення помилок та обґрунтування необхідності дотримання певної послідовності дій;
- коментування досягнень і помилок учасників майстер-класу.

При реалізації міждисциплінарної інтеграції у формі майстер-класу надається розгорнута панорама різноманітних думок і його оцінок, враховується думка студентів і колег. При обговоренні майстер-класу створюється бажану атмосферу відкритості думок, багатопрофільності оцінок, багаторакурсності у розгляді та інтерпретації інноваційного досвіду викладачів, які презентуються.

Професійним ефектом від інтеграції при проведенні майстер-класу є набуття студентами здатності самостійно інтегрувати знання, способи

мислення, навички з декількох навчальних дисциплін, бачити міждисциплінарні проблеми різних професійних процесів і явищ, на перший погляд не пов'язаних між собою. Це є додатковим мотивом використовувати професійну компетентність не тільки у вузькопрофесійній, а і в інших галузях діяльності [3].

Висновки.

Отже, майстер-клас є унікальною формою:

- ✓ формування професіоналізму викладача;
- ✓ забезпечення високого рівня мотивації;
- ✓ розвитку пізнавального інтересу викладачів і студентів;
- ✓ вивчення та впровадження у навчання вертикальної міждисциплінарної інтеграції в межах предметно-орієнтовного вивчення дисциплін професійно-практичної підготовки;
- ✓ підвищення творчої активності студента як головного учасника освітнього процесу.

Література:

1. Кривонос О.Б., Демченко О.М. Методологія науково-дослідної роботи / О.Б. Кривонос, О.М. Демченко.– К.: ВСВ “Медицина”, 2011. – 160 с.
2. Лузан Л., Кос Н. Застосування інтерактивного методу навчання / Л. Лузан, Н. Кос // Освіта. Технікуми. Коледжі. – К., 2005. – Вип. 1. – С. 34.
3. Мілерян В.Є. Методичні основи підготовки та проведення навчальних занять у медичних ВУЗах / В.Є. Мілерян. – К.: "Хрещатик", 2009. – 76 с.

Literature:

1. Krivonos OB, Demchenko OM Methodology of research work / O.B. Krivonos, O.M. Demchenko.– K.: VSV “Medicine”, 2011. - 160 p.
2. Luzan L., Kos N. Application of interactive teaching method / L. Luzan, N. Kos // Education. Technical schools. Colleges. - K., 2005. - Vip. 1. - P. 34.
3. Millerian VE Methodical bases of preparation and carrying out of educational employment in medical HIGH SCHOOLS / V.Ye. Millerian. - K.: "Хрещатик", 2009. - 76 с.

***Abstract.** The article defines the purpose of realization of interdisciplinary level of integration at preparation of the future teacher. The directions, criteria are analyzed: the task of the master class, which promotes the study and implementation of vertical interdisciplinary integration in the framework of subject-oriented study of disciplines of professional and practical training.*

***Key words:** interdisciplinary integration, future teacher.*